

**Bryssel den 3 oktober 2025
(OR. en)**

13325/25

LIMITE

ENER 468

NOT

från:	Rådets generalsekretariat
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Ärende:	Energitrygghet och energiresiliens i Ukraina och Moldavien samt den strategiska betydelsen av dessa länders- integration i EU:s energimarknad – Diskussion

Inför energirådets möte den 20 oktober 2025 bifogas för delegationerna en bakgrundsnot från ordförandeskapet om energitrygghet och energiresiliens i Ukraina och Moldavien samt den strategiska betydelsen av dessa länders integration i EU:s energimarknad.

Energitrygghet och energiresiliens i Ukraina och Moldavien samt den strategiska betydelsen av dessa länders integration i EU:s energimarknad

Utsikterna för energitrygghet i Ukraina och Moldavien

Rysslands pågående anfallskrig mot Ukraina fortsätter att ha förödande konsekvenser för Ukrainas befolkning, ekonomi och samhällsliga funktioner, särskilt energisektorn. Den omfattande förstörelse av produktions-, överförings- och distributionsinfrastruktur som har orsakats av de upprepade och riktade angreppen har gett upphov till både akuta humanitära och akuta tekniska problem. Den utgör även ett hinder på lång sikt för återuppbyggnaden av ett hållbart och modernt energisystem som är anpassat till och förberett för integration med EU:s marknader i enlighet med målen för energigemenskapen.

För Ukraina är de akuta problemen inför den kommande vintern särskilt skrämmande.

Gaslagringsanläggningarna är utsatta för risker när det gäller ytterligare angrepp, finansiering, fyllnadsnivåer och teknisk resiliens, något som kräver bistånd för att stabilisera den inhemska försörjningen samtidigt som Ukraina ges möjlighet att bidra till det europeiska systemet i stort. Samtidigt fortsätter Ukrainas synkroniserade elnät att vara utsatt för ständiga hot. Det är absolut nödvändigt att stärka en decentraliserad produktion, påskynda investeringarna i förnybara energikällor, energieffektivitet och energilagring samt säkra kritisk infrastruktur, såväl med tanke på den akuta vinterberedskapen som den mer långsiktiga processen för återhämtning, återuppbyggnad och integration i EU:s marknad. Vidare har de oljeprodukter som importeras från EU samt oljelagren en central roll för de militära operationerna, eftersom Ryssland har förstört Ukrainas enda raffinaderi. Slutligen är Ukrainas kärnsäkerhet och nukleära fysiska skydd – vid kärnkraftverket i Zaporizjzja samt andra kärnkraftsanläggningar – utsatta för ständiga risker på grund av Rysslands militära aktiviteter och ockupationen av kärnkraftverket i Zaporizjzja.

Även Moldavien, som inte är utsatt för samma direkta förstörelse, har i hög grad påverkats av de vidare konsekvenserna av Rysslands anfallskrig. På grund av sitt historiska beroende av gasleveranser från Ryssland och elimporter från regionen Transnistrien är landet mycket sårbart vid avbrott av dessa leveranser, något som får allvarliga sociala och ekonomiska konsekvenser. Trots dessa problem har Moldavien ändå vidtagit betydande åtgärder för att uppnå större energiresiliens och en ökad integration i EU:s energimarknad. Synkroniseringen av landets elnät med det kontinentala Europas energisystem, diversifieringen av gasförsörjningen i riktning bort från Ryssland, de stärkta sammankopplingarna, de påskyndade reformerna inom ramen för energigemenskapen, den utökade kapaciteten för förnybar energi samt de intensifierade energieffektivitetsåtgärderna har redan lett till konkreta framsteg. Ett fortsatt EU-bistånd kommer att vara avgörande för att bibehålla stabiliteten, upprätthålla reformerna samt säkerställa ytterligare konvergens med EU:s energimarknad. Slutligen kan oljelagren öka Moldaviens resiliens, eftersom samtliga oljeprodukter importeras.

Den strategiska betydelsen av integrationen med EU på energiområdet

En fördjupning av Ukrainas och Moldaviens integration i EU:s energimarknad är inte bara en avgörande aspekt av deras väg mot Europa i vidare bemärkelse, utan även ett strategiskt bidrag till Europas samfälliga energitrygghet och energiresiliens. I detta hänseende fokuserar man på de pågående insatserna inom ramen för energigemenskapen för en fullständig integration av båda länder i EU:s energimarknad senast 2027. Även om detta mål är ambitiöst, är det fortfarande inom räckhåll under förutsättning att Ukraina och Moldavien införlivar paketet för integration i elmarknaden fullt ut och kommissionen och EU:s medlemsstater bibehåller sitt engagemang och sitt stöd.

Både Ukraina och Moldavien har en krävande väg att gå mot EU-integration, men de har redan gjort beaktansvärda landvinningar. I juli 2025 genomförde Europeiska kommissionen en genomgång av energikapitlen med båda ländernas regeringar som ett avgörande steg inför anslutningsförhandlingarna. Även om anslutningsprocessen faller inom allmänna rådets ansvarsområde, har Ukrainas och Moldaviens ansträngningar för att anpassa sig till EU:s energilagstiftning en nära koppling till de båda ländernas mer vittomfattande arbete för integration i EU:s energimarknad. Detta bidrar i sin tur till att stärka energitryggheten och energiresiliensen – områden där energirådet har en central roll jämsides med de pågående insatserna inom energigemenskapen.

Det kvarstår emellertid betydande problem. Detta är anledningen till att ett bibehållet politiskt, finansiellt och tekniskt bistånd även i fortsättningen kommer att ha en avgörande betydelse, inte bara för att man ska kunna hantera akuta sårbarheter i krigstid, utan även för att möjliggöra återuppbyggnad och utveckling av resilienta, moderna och EU-anpassade energisystem.

Det danska ordförandeskapet för Europeiska unionens råd uppmanar energirådet att inleda en strategisk diskussion om hur man på bästa sätt kan stödja Ukrainas och Moldaviens energisektorer, såväl på kort som på längre sikt. Detta innebär att ge Ukraina och Moldavien utrymme att ta upp specifika problem som de står inför samt fastställa konkreta åtgärder genom vilka EU kan ge ett verkningsfullt stöd. Att man lyckas bygga upp resilienta, EU-anpassade energisystem i Ukraina och Moldavien kommer att vara avgörande för att dessa länder ska kunna göra meningsfulla framsteg i riktning mot en integration. Samtidigt kommer dessa insatser att stärka stabiliteten och tryggheten hos Europas energisystem i dess helhet.

Centrala diskussionsfrågor

1. Vilka ytterligare åtgärder kan Ukraina och Moldavien vidta för att anpassa sina energisektorer till EU:s bestämmelser, normer och praxis och hur kan EU:s medlemsstater på bästa sätt stödja dessa insatser – såväl för att ta itu med akuta sårbarheter som för att uppfylla långsiktiga behov av resiliens och energitrygghet samt omställning till ren energi?
 2. På vilka sätt kan Ukraina och Moldavien bidra strategiskt till utvecklingen av och resiliensen hos EU:s energiunion, särskilt vad avser energitrygghet, diversifiering och integration av ren energi?
-